

Vapaa kauppa se oli tunnustautuneena. Teollisuusshelvetissä paistui nyt orja senjään, kun hän aikaisemmin hikoili maaparoonin pelloilla. Eikä riittänyt se, että miehet työnettiin pitkään loppumattomaan raatamiseen, vaan vieläpä kiskottiin naiset ja kohta kehtolapsetkin työhön tehtäisiin. Historialla mainitaan esimerkiksi Englannista, että siellä tavattiin lapsin tehtäissä aina kahdesta vuodesta ylöspäin. Lapsityö meni alvan lähimmäisyyteen. Jotkut järkevimmät porvaritkin alkoivat puhua sitä vastaan, sillä he ymmärsivät, että se ajanoloon tappaa heiltä orjastun kokonan.

Laadittiin suojeluskokouksia, mutta mitään ne auttoivat, kun pakko ajoi koko perheenjäsenet työhön, sillä palkat olivat niin perin alhaiset, että heinpöytäniä tilityt jokaisen ankarasti ruuasta.

Orja oli jälleen orja sielulleen ja ruumiiltaan — vaikka orjuuden muoto oli vaihtunut.

Palkkaorjuus on jatkunut näihin päiviin saakka. Monet taisteletut on taisteltu, työväenluokka on saanut heikensä ja verensä uhraa mammonan alttarille ja samalla vuodattaa sitä taistellakseen vapautta luokalleen. Mutta vielä vain teollisuusshelvetit seisovat edessämme yhtä ankarina, yhtä kammottavina ja yhtä uhkaavina.

Kapitalismin rautainen kahle on kierretyt kirjasti työväenluokan ympärille, lujemmin kuin koskaan ennen. Maailman kapitalistiluokka on järjestynyt renkiksi, trustitunnut, käyttäen kaikki keinonsa säilyttääkseen valtansa.

Mutta jopa työnjättäjäinäkkin heittää! Entinen tiedon ja pelkuri orja oikoo jäseniään. Raatajaluokkakkin jo alkaa tajuta omaa voimansa! Luokkataistelu on ollut siitä päivästä lähtien, kun luokat ovat syntyneet, mutta luokkataistelu ei vielä milloinkaan maailman historiassa ole esiintynyt niin voimakkaana, niin kirjistyneenä, kun se ilmenee meidän päivinä. Ennen johti orja vain luokkavaisto, mutta nykyinen työväenluokka taistelee tietoisesti!

Työväenluokka järjestyy ottamaan kaiken vallan käsiinsä. Parhailaan on kamppailu käynnissä työn ja pään välillä, suuret lakot kirjistyvät tämän maan teollisuuselämää. Mutta se ei ole vielä sitä vallasta kamppailua, joka työväenluokan kokonaan vapauttaa rahavallan orjuudesta. Suuremmat taistelut ovat vasta edessä.

Työläisnainen! Sinä olet kaunokkain ja olet horrostilassa edelleenkin. Herää jo taisteluun sinäkin! Ota osaa siihen suureen liikkeeseen, joka kuohuttaa koko maailman työväenluokkaa — taisteluun orjuudesta vapautteen! Avarra näköpiirisi, kumtele kutsua, tule mukaan! Synnyttät, kasvattat orjastun, vaalit pöydäsi palkkaorjia, kasvata heistä vapaita taisteluhenkisiä sankareita. Sinulle ja sinun lapsillesi kuuluvat yhteiskunnan rikkaudet, eikä sinukaan ylellisyydessä ja laiskudessa eliville ylläluokalle, loiskoukalle. Raataja kokonaan rikkauten, hänen tulisi siitä kylliksi nauttia.

Mutta missä olet raataja-äiti lapsiesi? Olet puutteessa ja kurjuudessa, ahdistunut huolet painaa sinua, ahdistunut pelko siitä, millä rakkaimpasi ruokii ja vaateetat. Kurjuttua saat kokea, vaikka kallellalla on liikuttantua, jolle ei löydetä kylliksi markkinoita. Järjestelmää täytyy muuttaa, silloin olet turvattu, raataja-äiti. Mutta vain taistelun kautta käy tie orjuudesta vapautteen.

— Jos tahdot tehdä hyvän palveluksen tuttavallasi tilaa hänelle Toveritar.

Kaskaja Toverittarelle

Lontoolainen herrasväki — nimittäin naiset — ovat kyllästyneet koiriin ja ovat niitten sijaan hankkineet seuralaiskseen kumman ilmannan eläimiä. Nykyään näähdään Lontoon kaduilla naisia seuralaisinaan oravaapinoita, mongooseja (pieni, valkoinen puolittain mateleva eläin, joka voi tappaa myrkyllisimminkin käärmeeen tulematta itse vahingoitetuksi), kettuja ja papukaijoja. Ei ole myöskään mikään harvinaisuus Lontoossa, että nainen ajaa autossa kolmen kissan ja simpanssin kanssa. Mutta myöhempiä keksintöjä koteloihin on eräissä nikotampiloissa eräillä naisella. Niiden ranteensa ja pöytävarjonsa ympärille on kietoutunut täplikkäs käärmä, jota kauempaa katsoen voi tulla komeasti koristelluksi päivänvarjon kädensijaksi.

Tästä kaikkesta ei voi tehdä muuta johtopäätöstä kuin sen, että kaiketi tuo nyt on jotakin lajia "takaisin luontoon" palaamista.

Long Beachillä, Cal., poliisitornari suuttui kovasti mihdessään edessään miehen "rimpsutetussa" samettihousussa ja ylen arvokkaisessa paidassa kasvoiltaan sadras hymy. Miestä syytettiin sopimattoman tanssin tanssimisesta paikallisessa tanssisalissa. "Missä on teidän käsilaikkunne?" paubasi tuomari, "kaikki mitä teiltä puuttuu, on "rimpsut" hihansuistanne ja rusetti hiuskistanne". Vähän lepyttyään tuomari määräsi miehelle sakkoa 25 dollaria. — Muuten ovat poliisit tuolla rikkaitten "lepopakalalla" monesti tulleet ihmisiin vangeissaan siidosten rikkojia tanssipakoista. Miehillä nimittäin useasti tavataan ihomaali-laatikolta, puuteri-höyheniä ja huulipensseleitä. Miehien, näät, yrittävät olla "nättiä". Siihen ihmiskunnan tasa-arvoonhan sitä ollaan kaikella tavalla menossa.

Joku koiranleikka San Franciscossa, Californiassa, laski liikkeelle sellaisen funtin, että 18:s perustuslakilisäys (Volsteadin kieltolaki) ei koske 85 vuotiaita taitta siltä vanhempiä orjuutta. Kun tämä juttu oli levinnyt täytenä totena tarpeeksi laajalle, ilmaantui kieltolaki-rikollisten johtajan luo lupakirjoja saamaan niin paljon 85 vuotiaita ja siltä vanhempiä miehiä, että kukaan ei ollut uneksunutkaan siitä niin paljon Friscossa löytyvän. Kaikkista kaupungin osista tuli kaljupäisiä, valko- ja pitkäparvaisia ja keppilisiä nojaavia äijä kälvellen sellaisella leppähdellä, että se olisi saanut heitä puolta nuoremmat läpeistä pumastamaan. Ja kieltolaki-rikolliselta meni koko päivä sellaisella ukoille, että he ovat turhalla reissulla. Monet ukoista olivat varmoja siitä, että heiltä vääryydellä auastetaan heidän whisky-osautensa ja menivät matkoilinsa itseksensä kiroillen "kavernementtiä".

Monet valmoot pitivät kunniamaan aina käyttäjä viikkisormusta vasemman käitensä nimettömässä ja pitkävärtä monet syntymään naimissa olevan naisen julkisesti esiintymistä ilman viikkisormusta. Mutta onpa Bostonissa muuan nuori vaimo, jolla on komea aviomies. Joskus yhdessä ulos menessään jättää vaimo viikkisormuksensa kotiin, sillä hän on siitä mielestä, että monet vampyyri-naiset iskevät silmiä mielummin naimisissa olevalle miehelle kuin sellaiselle, joka näemmäisesti kävelee avoliiton nikopuolella olevan naisen kanssa.

New Yorkin rikkaitten elostelijain keskuudessa on viime aikoina ruvettu toimeenpanemaan uudenlaisia pitoja — opimäpitoja. Paheiden maailman johtajat hankkivat heille opimä pitoja niin paljon kuin kutustakin löytyy. Poliiseilla on vaikeampi suopaa häiritsemään näitä "pitoja", sillä ne ovat yksityisiä lauttia, yksityisissä asunnoissa, joihin kutsuamattoman ei ole hyvä suopaa tunkeilemaan.

No, mitäpäis metkäläisillä on silloin sanomista. Emmehän me "suruhun sorra", vaikka loiseläit hiljalleen rappautvatkin ja vaikka sukupunttoon kuolisivat, mutta pahin puoli on siinä asassa on se, että ylläluokan harjoittamat paheet vähitellen siirtyvät alaluokkaan. Niin on kaikella laisten tapain turmelusten käynyt tähän saakka joko suuremmissa taitta pienemmissä mittakaavassa.

Tähän saakka on oltu sinä uskos, että englantilainen Sir Walter Raleigh oli se mies, joka maailmalle opetti tupakanpolito-taidon. Nyt ovat tiedemiehet olleet käivämissä entisen roomalaisen ja alkoholmaan mahtavan kaupungin, Kartaanon, raunioita ja löytäneet siltä savesta valmistettuja esineitä, jotka sangen huomattavasti muistuttavat nykyäisiä piippoja. Ja asiantuntijat vakuuttavat, että nämä esineet ei voinut käyttää muuhun kuin "savuttamiseen". Mitä aineita vanhat roomalaiset savukkeinaan käyttivät on toisarvoisen sekka. Löytönsä johdosta tiedemiehet päättelivät, että savukkeitten käyttäminen oli roomalaisille tunnettua jo 400 vuotta ennen Kristusta. Niin että ei pitäisi paljon ole mitään uutta auringon alla.

Monipuolisen tavaramakasiinin löysi kerran eräs äiti nuoren poikansa housun taskusta. Osotteeksi polksten mielikuvituksen monipuolisuudesta ottakaamme tähän luettelo siitä mitä 13 vuotiaan pojan taskut oikeastaan saattavat sisältää:

Lyijykynä, marmorikulua, (marbles), kolme pientä punlaivaa, pieni sähkölamppu, kellon vieteri, onkiveheet, kumpiysy, hoitimet, puolikkymenit eri mittaista kumin kappaleita, veitsi, vihelysputti, tyhjiä hylsyyjiä (kulunkotelo), rikkiäinen ranerengas, tultikkuja, ruuveja, nautoja, nahkapanalan, laukaa, luhnen pelimerkki, kiviä, erilaisia kuponkeja, tinaa, hanko ja — pikimusta nenäliina.

On sinä luettelon yksien housujen taskujen osaksi. Ja näitten tavaroitten omistajan mielestä ne ovat yhtä arvokkaita ja välttämättömiä tarvikkeita kuin aikuisille miehille ovat heidän erilaiset käyttötavaraansa.

PALO, MINN.

Pols siirtyi kesä kaunenksineen. Pols- on leikattu heinät, viljat ja marjatkin osaksi polmittu. Syystuulet vinkuvat ja syksy tekee tuloaan. Eivät täyriä raatajan mieltä hanaat toivotet keväälläkään kun tietää, ettei sen ihannudesta voi huoltaa nauttia. Sillä synkempi se on syksyllä kylmän talven uhatessa, täytyy saada lämmintä suojaa perheelleen. Joskaan täällä punkyitä eivät lämmitysaineet puutu mutta vaatteet ja ruoka maksaa nyt paljon kuin teollisuuskeskuksissakin ja furnituotteista siihen verraten ei saa juuri mitään jos olisi jotain myydäkkin.

Vaikka elämme jatkuvassa puristuksessa, niin ei sekään avaa silmiä näkemään mikä se puristaa, vaan suuri osa täälläkin kantavat reponsa ja ruokansa tuonne itsensä pimityslaitoksen kirkon holveltiin, raataen ympärilläsiä päiviä. Kai toivovat että sitä useampi timanttilappu kimaltelee sinä iljisyyskruunussa. Kuinka katkeralta tuntuu oma kärsitty elämäme, miten voimme lapsilleme edustaa yhä samoja kärsimyksiä? Tulevaisuudessa tulevat lapsemme soimaan ankarasti meitä siitä, ettemme ota ajasta vaaria ja katko orjan kahleita heiltä vaan toimeentumme näitä lujittamme.

S. S. osastomme päätti pitää tanssi-iltaa syysk. 3 p. joista tulleet varat luovutetaan aluetoin. Kassaan. Toimintamme osastossa on ollut laimeampaa kesä aikana kun paljon nuorta voimaa on täytyntä siirtyä muille markkinoille työvoimaansa kaupalle. Odotamme teiltä taas uudella voimilla riveihimme.

Osastomme puolivuoskokous oli ke-

säkuulla, jossa valittiin kaikki tarpeelliset virkailijat seuraavalle puolivuodelle m. m. valittiin uusi Työmiehen ja kirjallisuuslamies, samoin Toverittarelle asiamies-nainen.

Pyytäisin heille huomauttaa, etteivät unohtaisi tehtäviään kun on Toverittaren levitysalakakin käsillä ja olen jonkun tilaajan kuullut sanovan, että on tilaus katkennut sen vuoksi kun ei ole ollut asiamiestä, eikä tullut itse undistettua. Katuvat kumminkin sen katkettua, sillä kuka voisi olla ilman Toveritarta kun siihen on tutustunut. Siis toimitaan kaikkiin, sillä se mitä teemme lehtiemme puolesta on agitatsioonia antteemme eduksi. Farminaisen otan Selma tädin Toverittareissa 15 p. olleu ehdotuksen kiitollisuudella vastaan ja jään toivomaan hänen kanssaan, että innokkaita "tullele alttitten muotiorisujen" kerääjiä saapuisi keskuutemme, sillä me niin harvoin pääsemme kosketuksiin ison maailman kanssa ja omat ja toisten asiat käyvät illan tutuksi. Kirhutaakaa naiset tilaamaan "Toveritar". Se on opiksi ja huviksi elämän yksitoikkoisuudessa.

Toveritervehdyskin.

Opin Janolnen.

KIITOSLAUSE

Täiten lausumme suullimmat kiitokset kaikille niille tuttaville, jotka tulivat meitä yllättämään 11 p. elokuuta. Susannaan päivänä, ja toivat tullessaan syömiset ja juomiset sekä kallisarvoisen lahjan. Erittäkin kiitämme vielä illatsun toimihenkilöitä. Siis kiitos ja vieläkin kiitos!

Sanna ja Johan Maunus

Ladysmith, B. C., Can.

Dr. Mellenthin

TULEE PORTLANDIIN JA ASTORIAAN

Spesialisti

sisällisille lääkkeille yli yhden-toista vuoden

Ei tee LEIKKAUKSIA

On Portlandissa Keski-ikäkköna, torstaina ja perjantaina, Syyskuun 27, 28 ja 29 päivinä Benson Hotellissa, ja Astoriassa Weinhard Hotellissa, lauantaina syyskuun 30 pnä.

Vastaanottotunnit: kello 10 a.p., kello 4 iltapäivällä.—Ei maksua neuvotteluista.

Dr. Mellenthin on suorittanut oppikursin lääketieteessä ja leikkauksien alalla ja on hänellä lupakirja Oregonin valtiosta. Hän on tietopuolisesti osottautunut olevan lääkealalla etevämpi monien kaupunkien ja kauppaloitten lääkitsejä. Neuvotteluista ei ole mitään maksua, paitsi mikä menee hoitoon.

Hänen menettelytätönsä ei sisälly leikkaukset kroonihissikkana suolitulehdyksissa, vatsakatarissa eikä niissäin sisätauteissa.

Hänellä on ihmellisii saavutuksia vatsakatarissa, maksatauteissa, suolih. iho-, hermo-, sydän-, munuais-, virtsarakko-, vuotoenkaatelu-, keuhkotaukeissa, reumatismissa ja peripukamataudeissa.

Jos kärsitte jostakin edellisänotusta taudista taitta jostakin, jota ette tiedä, niin tulkaa tarkastettavaksi ja tädän sairautenne poistetaan. Muistakaa päivät, jolloin olette tilaisuudessa neuvottelemaan tällä matkallani kanssa ja muistakaa, että neuvottelut ovat vapaita.

Naimisissa olevia naisia kehoteetaan saapumaan yhdessä miestensä kanssa.

Osote: 336 Bosten Block, Minneapolis, Minn.